

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2016/170
Karar Sayısı : 2016/163
Karar Tarihi : 2.11.2016
R.G.Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: İstanbul Anadolu Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 18.6.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun'un 68. maddesiyle değiştirilen 191. maddesinin (8) numaralı fıkrasında yer alan "...verilir..." ibaresinin, Anayasa'nın 2. ve 38. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Suça sürüklenen çocuk hakkında uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti yapma veya sağlama suçunu işlediği iddiasıyla açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu ibareyi de içeren 191. maddesi şöyledir:

“(1) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçtan dolayı başlatılan soruşturmada şüpheli hakkında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesindeki şartlar aranmaksızın, beş yıl süreyle kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir. Cumhuriyet savcısı, bu durumda şüpheliyi, erteleme süresi zarfında kendisine yüklenen yükümlülöklere uygun davranmadığı veya yasakları ihlal ettiğı takdirde kendisi bakımından ortaya çıkabilecek sonuçlar konusunda uyarır.

(3) Ertelleme süresi zarfında şüpheli hakkında asgari bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbiri uygulanır. Bu süre Cumhuriyet savcısının kararı ile üçer aylık sürelerle en fazla bir yıl daha uzatılabilir. Hakkında denetimli serbestlik tedbiri verilen kişi, gerek görülmesi hâlinde denetimli serbestlik süresi içinde tedaviye tabi tutulabilir.

(4) Kişinin, ertelleme süresi zarfında;

a) Kendisine yüklenen yükümlölöklere veya uygulanan tedavinin gereklerine uygun davranmamakta ısrar etmesi,

b) Tekrar kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması,

c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması,

hâlinde, hakkında kamu davası açılır.

(5) Erteleme süresi zarfında kişinin kullanmak için tekrar uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması, dördüncü fıkra uyarınca ihlal nedeni sayılır ve ayrı bir soruşturma ve kovuşturma konusu yapılmaz.

(6) Dördüncü fıkraya göre kamu davasının açılmasından sonra, birinci fıkra da tanımlanan suçun tekrar işlendiği iddiasıyla açılan soruşturmalarda ikinci fıkra uyarınca kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilemez.

(7) Şüpheli erteleme süresi zarfında dördüncü fıkra da belirtilen yükümlülöklere aykırı davranmadığı ve yasakları ihlal etmediğı takdirde, hakkında kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilir.

(8) Bu Kanunun;

a) 188 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti,

b) 190 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma,

*suçundan dolayı yapılan kovuşturma evresinde, suçun münhasıran bu madde kapsamına girdiğinin anlaşılması hâlinde, sanık hakkında bu madde hükümleri çerçevesinde hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı **verilir**.*

(9) Bu maddede aksine düzenleme bulunmayan hâllerde, Ceza Muhakemesi Kanununun kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin 171 inci maddesi veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin 231 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(10) Birinci fıkradaki fiillerin; okul, yurt, hastane, kışla veya ibadethane gibi tedavi, eğitim, askerî ve sosyal amaçla toplu bulunulan bina ve tesisler ile bunların varsa çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen sınırlarına iki yüz metreden yakın mesafe içindeki umumi veya umuma açık yerlerde işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Berrak YILMAZ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereğı görüşölüp düşünölldü:

2. Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurular itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğı davada uygulayacağı kanun kuralı ile sınırlıdır.

3. Başvuran Mahkeme, 5237 sayılı Kanun'un 191. maddesinin (8) numaralı fıkrasında yer alan “...verilir...” ibaresinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir. İtiraz konusu kuralın yer aldığı 5237 sayılı Kanun'un 191. maddesinin (8) numaralı fıkrası (a) ve (b) bentlerinden

oluşmakta olup, iptali talep edilen “...verilir...” ibaresi, fıkranın (a) ve (b) bentleri yönünden ortak kuraldır. Bakılmakta olan dava, suça sürüklenen çocuğun, fıkranın (a) bendinde yer alan 5237 sayılı Kanunun 188. maddesinde yer alan “Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti” suçuyla cezalandırılması talebine ilişkin olup fıkranın (b) bendinde yer alan uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma suçu ile ilgili açılmış bir dava bulunmamaktadır. Bu nedenle, 191. maddenin (8) numaralı fıkrasında yer alan itiraz konusu “...verilir...” ibaresinin fıkranın (a) bendi yönünden sınırlı olarak incelenmesi gerekmektedir.

4. Öte yandan, Anayasa’nın “Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi” başlıklı 152. maddesinin son fıkrasında, “Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.”; 6216 sayılı Kanun’un “Başvuruya engel durumlar” başlıklı 41. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise “Mahkemenin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından itibaren on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla itiraz başvurusu yapılamaz.” hükümlerine yer verilmiştir.

5. 5237 sayılı Kanun’un 191. maddesinin (8) numaralı fıkrasının (a) bendine yönelik olarak daha önce yapılan itiraz başvurusu, Anayasa Mahkemesi’nin 13.1.2016 tarihli ve E.2015/52, K.2016/1 sayılı kararı ile Anayasa’ya aykırı olmadığı gerekçesi ile esastan reddedilmiş ve söz konusu karar, 27.1.2016 tarihli ve 29606 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

6. Anayasa Mahkemesince işin esasına girilerek verilen ret kararından sonra aynı kural hakkında yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı 27.1.2016 tarihinden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre henüz dolmamıştır.

7. Açıklanan nedenle, Kanun’un 191. maddesinin (8) numaralı fıkrasında yer alan “...verilir...” ibaresinin (a) bendi yönünden iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun, Anayasa’nın 152. maddesinin son fıkrası ile 6216 sayılı Kanun’un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince reddi gerekir.

III- HÜKÜM

26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun, 18.6.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun’un 68. maddesiyle değiştirilen 191. maddesinin (8) numaralı fıkrasında yer alan “...verilir...” ibaresinin;

A- İncelemesinin aynı fıkranın (a) bendi yönünden sınırlı olarak yapılmasına,

B- Aynı fıkranın (a) bendi yönünden iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun, Anayasa’nın 152. maddesinin dördüncü fıkrası ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince REDDİNE,

2.11.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2016/170
Karar Sayısı : 2016/163

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili

Engin YILDIRIM

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ